

NATURA 2000-GEBIED: 063 BEKENDELLE
VERSLAG VELDBEZOEK DD. 15 APRIL 2019

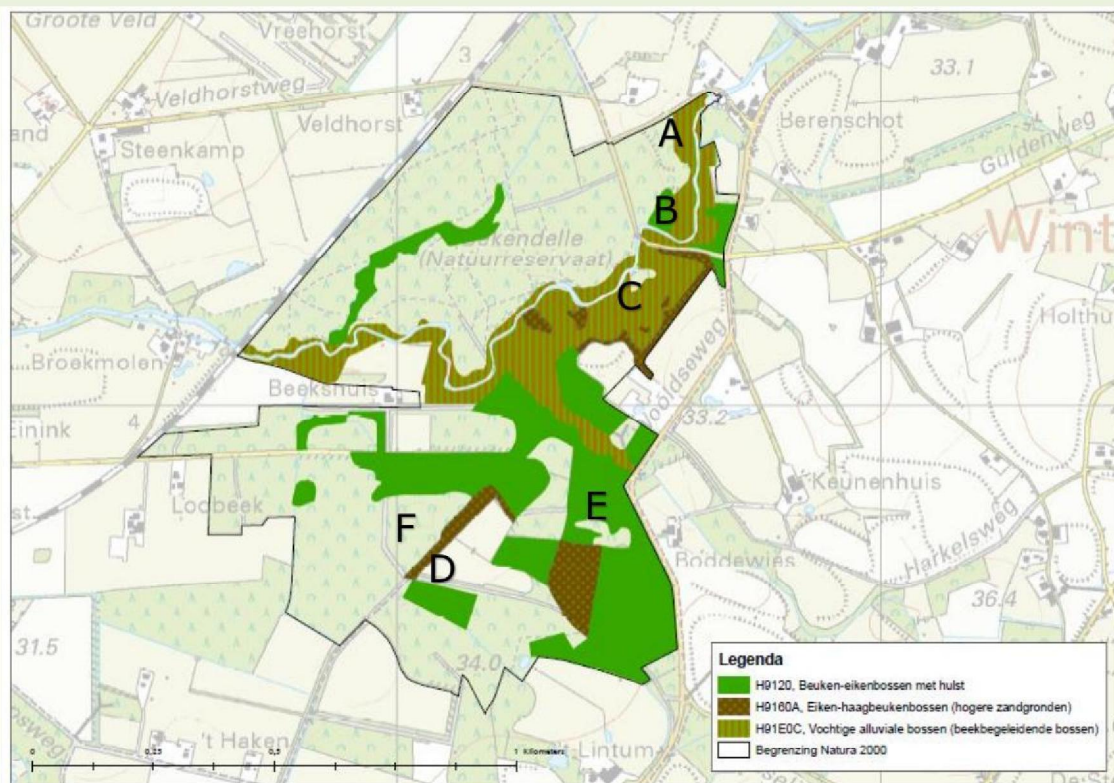
Aanwezig namens Provincie:	5.1.2e
Aanwezig namens Terreinbeheerder:	5.1.2e (Bosgroep)
Overige aanwezigen:	5.1.2e (Waterschap Rijn & IJssel), 5.1.2e & 5.1.2e (verslaglegging) (Bosgroep)
Datum bezoek:	15 april 2019

Doel

Het jaarlijkse PAS-veldbezoek heeft als doel om de vinger aan de pols te houden m.b.t. zichtbare ontwikkelingen van de stikstofgevoelige habitattypen in het Natura 2000-gebied. Centraal staat daarbij de vraag of er ontwikkelingen zijn die afwijken van datgene waar in de gebiedsanalyse van uit is gegaan. Als voorbereiding op het veldbezoek is de beheerder gevraagd naar eerder waargenomen signalen uit het veld. Daarnaast zijn de gebiedsanalyse en het verslag met aandachtspunten van vorig jaar doorgenomen.

Bevindingen

Bij het veldbezoek zijn de drie voorkomende habitattypen bezocht: Beuken-eikenbossen met Hulst (H9120), Eiken-haagbeukenbossen (H9160A) en Vochtige alluviale bossen (H91E0C). Met de hoofdletters zijn specifieke locaties aangeduid waar in het verslag op wordt terug gekomen. Het veldbezoek richtte zich op de drie aanwezige habitattypen en de ontwikkeling hiervan, in relatie tot de maatregelen die in de gebiedsanalyse zijn opgenomen. Het gebied is voor het grootste deel particulier eigendom en voor een beperkt deel in eigendom van Natuurmonumenten. Bosgroep Midden Nederland is voor de uitvoering van de maatregelen bij de particuliere eigenaren in hun bossen het eerste aanspreekpunt.

Vochtige alluviale bossen (H91E0C)

Dit habitattype bevindt zich in het dal van de Boven Slinge en het zijdal van de Limbeek. Uit het PAS-veldbezoek van afgelopen jaar kwam naar voren dat de ontwikkeling van ruigtekruiden een aandachtspunt blijft. Uit het onderzoek dat de provincie heeft laten uitvoeren naar de relatie tussen de toegenomen inundatiefrequentie en de verruiging is geen duidelijk verband naar voren gekomen.

Een aantal plekken wordt door de Bosgroep ingeplant met boom- en struikvormers in het najaar van 2019 (i.v.m. droogte is deze maatregel niet in 2018 uitgevoerd). De essentaksterfte lijkt dit jaar stabiel, mogelijk als gevolg van de lange droogte in 2018.

Afgelopen jaar is de bestrijding van Sachalinse duizendknoop op de oever van de Boven Slinge ten zuiden van de Berenschot 's watermolen in gang gezet. Bestrijding van deze soort is noodzakelijk omdat de kans anders te groot is dat de soort zich verder verspreidt in het N2000 gebied en habitattypen aantast. De planten zijn in 2018 twee keer (in juli en september) geïnjecteerd met Round-up (glyfosaat)* (**locatie A**). De maatregel lijkt doeltreffend, echter komen hier en daar, met name in de oeverzone nieuwe uitlopers boven. Het is nodig om deze actie te herhalen door dit jaar en volgend jaar opnieuw de planten te injecteren met Round-up (glyfosaat)*. Bosgroep Midden Nederland houdt de ontwikkeling van de Sachalinse duizendknoop in de gaten.

Het verwijderen van de oeverbescherming (maatregel M1c) is een blijvend discussiepunt omdat de Sachalinse duizendknoop nog steeds aanwezig is. Daarmee blijft het risico aanwezig op verdere verspreiding van deze invasieve exoot langs de beek. De wens is om in het najaar van 2019 de oeverbescherming langs de Boven Slinge in het noorden te verwijderen. Het gedeelte bij de stenenbrug (**tussen locatie B en C**) wordt buiten beschouwing gelaten omdat het verwijderen van de oeverbescherming op die plek de brug in gevaar kan brengen. Er is tijdens dit veldbezoek een aantal opties benoemd: 1. Uitstellen van de maatregelen totdat de Sachalinse duizendknoop volledig weg is, 2. Voorzichtig uitvoeren van de maatregelen waarbij de Sachalinse duizendknoop in het water afgevangen wordt en de bestrijding door gaat, 3. Afgraven van de grond waarop de Sachalinse duizendknoop staat. Bij deze laatste optie, ontstaat door het afgraven een groot gat, wat niet of moeilijk op te vullen is (opgebrachte grond mist stevigheid van bestaande oever en spoelt direct weer weg). Dit discussiepunt wordt als actiepoint meegegeven aan de werkgroep Inrichting Bekendelle. De Sachalinse duizendknoop blijft een risico vormen omdat deze ook vanuit Duitsland verspreidt kan worden. Daarnaast benoemt het Waterschap dat wordt overlegd over de breedte van de meandervrije zone van de Boven Slinge.

Er is discussie over plannen van het waterschap om benedenstrooms delen van de beekbodem van de Boven Slinge binnen Bekendelle te verlagen (traject stenen brug – houten brug). Dit leidt mogelijk tot verdroging van het habitattype H91E0C Vochtige alluviale bossen. Het waterschap is met het bevoegd gezag van de Wet Natuurbescherming (provincie Gelderland) in overleg over de vergoedbaarheid.

De intensieve betreding van de oeverzone van de Boven Slinge blijft een groot aandachtspunt. Deze lijkt mogelijk mede door de lage waterstanden van afgelopen jaar, te zijn toegenomen. Gedurende het PAS-veldbezoek was duidelijk te zien dat de kwetsbare flora te lijden heeft (o.a. vertrapte Geelsterren en paadjes door de Schaafstro), met name langs het wandelpad op de zuidoever van de Slinge tussen de stenen brug en de houten brug (**locatie C**). Daarnaast zijn er veel onofficiële paden aanwezig en parkeren veel mensen in het gebied zelf in plaats van op de officiële parkeerplaats. Het prikkeldraad en de houtstapels die delen van de paden afsluiten, worden vernield. De wens vanuit de particuliere eigenaren is om een parkeerverbod in te stellen en een deel van het pad permanent te sluiten i.v.m. de kwetsbare flora. Een aanvullend onderzoek naar de gevolgen van de recreatiedruk op de vegetatie is niet nodig, want de gevolgen zijn evident. In 2019 wordt een reguliere SNL-kartering van plantensoorten en vegetatie uitgevoerd in het gehele Natura 2000 gebied, die op dit vlak ook informatie oplevert. Wel is een verkenning wenselijk van de mogelijkheden om betreding te beperken i.v.m. de SNL-voorwaarden (verplichte openstelling) en de wijze van handhaven (zie ook maatregel M5: Handhaving openstellingsregels recreatie). Bij de afsluiting van paden is bovendien van groot belang om publiek en politiek tijdig en uitgebreid te betrekken. Een optie kan zijn om de recreatiedruk te verplaatsen door betreding van bepaalde delen langs de beek (noordoever) specifiek te faciliteren en de kwetsbare delen uit te rasteren. De provincie neemt het initiatief om dit op te pakken.

**Er is voor Round-up (Glyfosaat) gekozen omdat dit middel tot op heden de grootste kans oplevert voor een goed resultaat, ook door de lastige omstandigheden (de Sachalinse duizendknoop groeit in het beekdal en onder bomen). Door de manier van aanbrengen (injecteren stengels) zijn effecten op de omgeving uit te sluiten.*

Beuken-eikenbossen met hulst (H9120)

Het habitatype ziet er goed en stabiel uit. Een aandachtspunt is de verjonging van Japanse lariks en Douglas in een beukenaanplant van 2010-2011 (**locatie B**). Deze verjonging bedreigt hier het habitatype, de Bosgroep bespreekt dit met de eigenaar.

De aanplant van bomen na velling van Fijnspar (**locatie D**) is nog niet uitgevoerd i.v.m. de droogte en staat op de planning voor het najaar van 2019. De strooisellaag (blad en naalden) is niet verwijderd, in lijn met de huidige inzichten over strooisel en bosontwikkeling.

Eiken-haagbeukenbos (H9160)

In het zuidoosten ligt het grootste aaneengesloten bosvak met Eiken-Haagbeukenbos in de Bekendelle. Lokaal is er veel opslag van Gewone esdoorn. De beheerder van de Bosgroep verwijdert deze opslag vanwege zorgen over sterk afnemende lichtbeschikbaarheid voor de voorjaarsflora. De verspreiding van het aantal esdoorns valt dit jaar mee, maar blijft wel een aandachtspunt. Het aandeel voorjaarsflora, met name Bosanemoon, lijkt toegenomen. Nabij **locatie E** ligt een drainerende sloot welke in het oorspronkelijke plan niet is opgenomen. De Bosgroep gaat na of de aanwezigheid van deze sloot hier moet leiden tot bijstelling van de antiverdrogingsmaatregelen.

Voor het habitatype geldt een uitbreidingsdoelstelling. Nabij de watergang langs de Weg om Ros en Lintum (**locatie F**), die zal worden verondiept, zijn goede kansen voor ontwikkeling van nieuwe habitatype. Hier is het oude bos geveld (met name Grove den), blijft de strooisellaag behouden en worden in het najaar van 2019 rijke strooiselsoorten aangeplant. Hierbij wordt rekening gehouden met het moment van uitvoeren van de hydrologische maatregelen.

Conclusies

De waargenomen ontwikkeling van de stikstofgevoelige habitattypen in het Natura 2000-gebied laten een beeld zien dat overeenkomt met de gebiedsanalyse.

Er zijn de volgende aandachtspunten:

- Sachalinse duizendknoop: Om aantasting van habitattypen te voorkomen is het van belang dat deze soort bestreden blijft worden totdat deze is verdwenen. De provincie en het waterschap pakken dit op. De Bosgroep houdt de ontwikkelingen in de gaten.
- Verwijderen oeverbescherming: Discussie over het hoe en wanneer uitvoeren als actiepunten aan de werkgroep voorleggen. Het waterschap pakt dit op in overleg met de provincie.
- Recreatiedruk: In het veld is duidelijk zichtbaar dat de kwetsbare bosflora op de oevers van de Boven Slinge wordt vertrapt. Hierdoor staat de kwaliteit van habitatype H91E0C onder druk. Ook elders in het gebied is verstoring door recreatie aanwezig, die de kwaliteit van de aanwezige habitattypen onder druk zet. De provincie neemt het initiatief om te verkennen hoe deze verstoring kan worden aangepakt.
- Lokale bedreiging habitatype H9120: De Bosgroep bespreekt met de eigenaar de aanpak van de verjonging van Japanse lariks en Douglas in de jonge Beuken aanplant van 2010-2011.
- Aanplant in gevelde bospercelen: Twee gevelde percelen (Grove den en Fijnspar) in het zuidelijke deel worden in 2019 door de Bosgroep ingeplant. Dit is in 2018 nog niet gedaan vanwege de droogte.
- Mogelijke bijstelling antiverdrogingsmaatregel: De Bosgroep gaat na of de aanwezigheid van een sloot nabij het Eiken-haagbeukenbos (H9160) in het zuiden die niet op de kaart stond, leidt tot bijstelling van de maatregel.

Afspraken/acties uit verslag 2018 en stand van zaken n.a.v. veldbezoek 2019

De acties die vorige jaren zijn genoteerd, zijn vrijwel allemaal uitgevoerd. Dit komt de kwaliteit van de habitattypen ten goede. Hieronder worden de acties uit 2018 en de in 2018 nog niet uitgevoerde acties uit eerdere veldbezoeken aangegeven.

Uitgevoerd (en succesvol):

Bosgroepen:

- Verwijderen gewone esdoorns op gerichte plekken.
Toelichting: komende jaren blijven uitvoeren.

Provincie:

- Verwijderen Sachalinse duizendknoop langs beek bij watermolen (waterschap)
Toelichting: komende 2 jaar bestrijding herhalen samen met het waterschap.
- Kap voormalig populierenbosje langs beek H91E0C:
Toelichting: Provincie heeft actie ondernomen richting de eigenaar en de locatie wordt ingeplant met Fladderiep.

Niet uitgevoerd:

Provincie Gelderland

- Onderzoek kap van Eiken in H9120 Beuken-eikenbossen met Hulst: Het onderzoek loopt via het Openbaar Ministerie.
Toelichting: Er zijn in 2019 nog geen nieuwe ontwikkelingen.
- Soortenkartering uitvoeren om inzicht te krijgen in relatie recreatiedruk en voorkomen bijzondere soorten.
Toelichting: Geconcludeerd is dat geen aanvullend onderzoek nodig is, omdat schadelijke effecten van recreatiedruk, met name op de zuidoever van de beek, evident zijn.
- In PAS-gebiedsanalyse aanpassen zoekgebied voor uitbreiding habitattype Beuken-Eikenbossen met Hulst (H9120)
Toelichting: In het zuidoosten is het habitattype H9120 uitgebreid, buiten het zoekgebied dat in de PAS-gebiedsanalyse is weergegeven. Het heeft op dit moment geen haast om de PAS-gebiedsanalyse aan te passen.

Bosgroep:

- Plaatselijk verwijderen strooisellaag:
Toelichting 2019: verwijderen van de strooisellaag wordt op grond van landelijke voortschrijdende inzichten niet uitgevoerd. Is niet gewenst, omdat daarmee te veel nutriënten worden afgevoerd.
- Kale plekken langs de beek inplanten met boom- en struikvormers ten behoeve van de kwaliteit van de Vochtige alluviale bossen
Toelichting: door lange droogte in 2018 en voorjaar 2019 naar najaar 2019 verplaatst.

Dit verslag is vastgesteld door:

.....
Handtekening

(datum)

.....
Handtekening

(datum)